

La façana de la catedral

El govern de l'Estat, a través de l'anomenat 1,5% Cultural, subvencionarà enguany la neteja i arranjament de la façana de la catedral de Tortosa i la consolidació del castell d'Ulldecona. Dues obres a les Terres de l'Ebre per a les quals aportarà 456.000 euros, que suposen el 3,4 per cent del total de 13,3 milions que invertirà a Catalunya per a finançar fins a 25 actuacions.

Josep Bayerri Raga,
periodista

L'any 1985 el Congrés dels Diputats va aprovar la Llei del patrimoni cultural per avaluar i protegir els monuments, conjunts o elements històrics i artístics d'Espanya; al contingut de la llei s'estableix que totes les obres públiques que es realitzen amb recursos de l'Estat aportarà l'1,5 % per nodrir un fons destinat a subvencionar projectes de millora d'edificis i instal·lacions monumentals. Anualment els Ministeris de Transports (abans Obres Públiques i Foment) i Cultura convoquen un concurs obert i entre les propostes presentades escollir les que han de ser objecte de subvenció i amb quin percentatge. Enguany hi han pressupostats 61 milions d'euros, dels quals el 21,8 per cent s'han destinat a projectes a Catalunya, entre els quals hi ha els dos a les Terres de l'Ebre. El projecte de Tortosa es finançarà amb el 60 per cent del pressupost total (360.000 euros) i el d'Ulldecona el 35 per cent (96.000 euros).

Tot i haver estat projectada el 1625, les obres de la façana barroca no es van començar fins al 1728 i trenta anys després es van paralitzar fins a quedar en l'estat actual. Per referències periodístiques de finals del XIX aquesta suspensió es va explicar de diverses maneres. La més lògica sembla ser que es van adonar que el pes del conjunt de la façana podria afectar l'estabilitat de l'obra tenint en compte la fonamentació vora el riu (ja el palau episcopal va tenir problemes fa uns anys) i l'estructura de l'edifici la nau central del qual està acollada per l'àbsid i penjant per la façana. També es va escriure que no tenia sentit acabar una façana tan alta quan no es podia visualitzar perquè les cases de davant impedièren una perspectiva del conjunt. Una altra raó fou

que, atesa la condició estratègica militar de Tortosa i l'experiència dels dos darrers setges (1642, 1648 i 1708), era evident que la propera guerra les torres serien destruïdes.

Finalment, l'explicació més estesa fou que no es podien fer les torres perquè superarien l'alçada del castell de la Suda i això era un perill per a la defensa militar del recinte; de fet, aquest argument es va evidenciar durant la guerra civil espanyola quan el riu esdevingué frontera entre els dos bàndols el 1938; des de la torre de l'església del Roser es disparava sobre els soldats republicans de l'altra banda, raó pe la qual aquests van situar un canó enfilant l'estret carrer Botigues de la sal i van disparar sobre la torre escapçant-la; el 1944 en reconstruir l'església la torre va quedar 12 metres més baixa.

Durant molts anys a Tortosa hi havia l'obsessió que calia acabar la façana de la catedral i construir les torres. L'any 1970 vaig estar a Madrid per gestionar diverses qüestions del Col·legi d'Aparelladors de Tortosa, del qual era president. Perquè em facilités l'accés als ministeris vaig visitar Joaquín Bau, aleshores president del *Consejo de Estado*; en saber de la professió que representava, em va dir que calia fer alguna cosa per acabar les torres de la catedral. No era una idea tan desencadenada considerant que aleshores s'estaven construint les catedrals de Madrid i de Vitòria. En tornar a Tortosa li ho vaig explicar a l'alcalde Felipe Tallada i va fer un gest que em feu pensar que no estava per l'assumpte.

L'any 2015 finalment es van enderrocar les cases davant de la catedral, després d'una llarga polèmica, i es va obrir la façana al riu i relligar la Seu tortosina amb l'Ebre. Les obres d'urbanització de la plaça, que s'estan realitzant, juntament amb la restauració de la façana, ara aprovada, crearan un espai de gran mo-

Les obres de la façana es van interrompre submissament el 1757. Entre les múltiples raons explicades hi hauria sens dubte l'econòmica. No eren els millors moments en la història de Tortosa ni l'economia del bisbat.

numentalitat i el punt d'atracció més important de la ciutat. En aquest context, potser seria bo plantejar-se acabar els dos laterals de la façana fins a completar el seu nivell enrasant-lo amb el parament central i rematant-lo amb una nova cornisa. Això és, però, una pura especulació estètica.

IDECE
Institut per al Desenvolupament
de les Comarques de l'Ebre

**400mil €
en ajuts
directes**

L'IDECE dona 400mil € als
Consells Comarcals de les
Terres de l'Ebre per a la reactivació econòmica

Més informació
www.idece.cat

REACTIVEM-NOS